

Titelblad

Ontwikkelplan gemeente Westerveld
2010-2014

Meer met minder

Coalitieakkoord VVD-PW-DSSW

Inhoudsopgave

Leeswijzer

Wat wij willen – visie op gemeente Westerveld

Wat wij doen

Thema Burger & Bestuur

Thema Omgeving

Thema Lokale Economie

Thema Sociaal Beleid

Thema Voorzieningen & Leefbaarheid

Thema Welzijn & Onderwijs

Thema Financiën

Leeswijzer

Op woensdag 3 maart 2010 waren de gemeenteraadsverkiezingen. De kiesgerechtigde inwoners van Westerveld hebben toen voor de komende vier jaar de samenstelling van de gemeenteraad bepaald. Op basis van de uitslag van deze verkiezingen zijn er verkennende gesprekken gevoerd en hebben de partijen VVD, Progressief Westerveld en DSSW besloten voor de komende bestuursperiode 2010 - 2014 samen het college van Westerveld te vormen.

In vervolgesprekken hebben de coalitiepartijen het te voeren beleid op hoofdlijnen besproken. De uitkomst van deze gesprekken is vastgelegd in dit coalitieakkoord met de – wellicht bijzondere – titel ‘Ontwikkelplan 2010 – 2014.’

Met de term ‘ontwikkelplan’ geven de coalitiepartijen aan de richting aan waarin de gemeente zich zal dienen te ontwikkelen. Concrete doelstellingen en acties die per programma volgens de zogeheten SMART-methode geformuleerd worden, krijgt u in de tweede helft van 2010 gepresenteerd in het ‘Collegeprogramma 2010 – 2014’. Dan is er ook meer financiële duidelijkheid over (on)mogelijkheden. Ondanks dat in dit plan het te voeren beleid in hoofdlijnen wordt besproken, is per thema al wel een aantal voorzetten gegeven voor de beantwoording van de vraag hoe het college het beleid gaat vormgeven.

Voordat de spreekwoordelijke pen op papier wordt gezet voor het schrijven van het collegeprogramma zal de gemeenteraad besluiten nemen over de ombuigingen. In juni, tijdens de behandeling van de Perspectiefnota 2011 – 2014, zullen die besluiten initieel worden genomen. In dit ontwikkelplan geven de coalitiepartijen al wel een voorzet voor het pakket ombuigingsmaatregelen. Deze voorzet dient als basis voor een nog te voeren discussie in de gemeenteraad.

SMART = Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden

Wat wij willen

Westerveld is een plattelandsgemeente. Wij hebben een uitgestrekt grondgebied, voor het overgrote deel ingericht voor landbouw en natuur, en een relatief laag aantal inwoners (bijna 20.000) dat woont in diverse kleine(re) kernen. Daarnaast is Westerveld bij uitstek een aantrekkelijke bestemming voor een dagje uit of een langer vakantieverblijf. De natuurlijke gemeente biedt rust, ruimte én vele mogelijkheden om te bewegen en te genieten in de bossen en op de heide.

Ondanks deze sterke punten van de gemeente Westerveld zijn er uiteraard ook minder sterke punten te benoemen. Een groot grondgebied betekent bijvoorbeeld veel wegenonderhoud. Ook worden voorzieningen in kernen soms gebruikt door een kleine groep inwoners en zijn de afstanden soms letterlijk en figuurlijk groot.

Het is voor de komende jaren de uitdaging voor bestuur en inwoners, om op vele terreinen de juiste balans te vinden én te behouden, zoals de balans tussen

- bezuinigen en investeren;
- de inzet van de gemeente en de inzet van de inwoners;
- de bescherming van de natuurwaarden en de economische- en recreatieve ontwikkelingen;
- de uitgaven en de inkomsten van de gemeente,

Kernthema's en uitgangspunten

De gemeente Westerveld staat in de komende bestuursperiode voor een forse financiële uitdaging. De tekorten in de rijksbegrotingen zullen zich doorvertalen naar de gemeentelijke inkomsten. Dat betekent dat de gemeente moet bezuinigen, dan wel sommige zaken helemaal niet meer doet. Tegelijkertijd moet de gemeente ook rekening houden met nieuwe tegenvallers: lagere inkomsten (van de Rijksoverheid) en/of hogere uitgaven (bijvoorbeeld uitkeringen).

De coalitiepartijen zijn van mening dat er ondanks de ombuigingen er financiële ruimte moet blijven voor nieuw beleid. De financiële crisis moet de tijd in Westerveld niet stilzetten. Ook voor het gemeentebestuur geldt stilstand is achteruitgang. Het creëren van ruimte voor nieuw beleid en ontwikkelingen vraagt om extra ombuigingen.

De coalitie kiest de komende jaren voor de volgende kernthema's:

- **Dorpskracht**
- **Jeugd en jongerenbeleid**
- **Ouderen**
- **Lokale economie/toerisme**

Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- a. *Ook in crisistijd maximale ontwikkeling.* Juist tijdens een financiële of andere crisis is het noodzakelijk de gemeente te blijven ontwikkelen richting een goede toekomst. Juist tijdens een crisis is het zaak de effectiviteit en doelmatigheid van gemeentelijk beleid te verstevigen op alle terreinen. Het motto van dit coalitieakkoord is '**meer voor minder**'.
- b. *Bestuur: voor, met en door de burger.* Algemeen, maar zeker in lastige tijden is het noodzakelijk burgers maximaal te betrekken bij het gemeentelijk bestuur. Inspraak, het betrekken van burgers bij de besluitvorming én de uitvoering van beleid, leidt tot

gedragen keuzes. Vooral voor het behoud van de voorzieningen is niet alleen steun maar ook inzet van de bevolking nodig. Met de inzet van 'dorpskracht' zijn meer blijvende oplossingen mogelijk, tegen geringere gemeentelijke inspanningen en daarmee ook lagere kosten. Een win-win situatie.

- c. Duurzaamheid vormt de toekomst. In vele zo niet alle aspecten van gemeentelijke ontwikkeling dient duurzaamheid voorop te staan. De inzet moet gericht zijn op de lange termijn, en niet op slechts kortstondige successen. Dat kan en moet voor onderdelen als gemeentelijk milieubeleid. Maar ook in ontwikkeling van woningbouw, lokale economie én sociaal beleid gaat het om het resultaat op de langere termijn. Een duurzame toekomst vergt duurzaam beleid.
- d. Solide financiën zijn randvoorwaardelijk. Een solide financiële huishouding vormt de hoeksteen van een gezonde toekomst. Ook hierbij is het vizier gericht op de lange termijn. Kernpunten zijn uitgaven in lijn met de inkomsten en controleerbaarheid. Het financieel 'in control' zijn is daarbij een verantwoordelijkheid van zowel het college als van de gemeenteraad. De noodzakelijke (eind)omvang van de ombuigingen is bovendien nog niet bekend. Op basis van de huidige financiële stand van zaken zal een forse ingreep echter zeker noodzakelijk zijn. Bij het opstellen van dit coalitieakkoord is daarom zowel gelet op de actuele situatie als op de gewenste situatie op langere termijn.

Het coalitieakkoord wordt hierna in de volgende zeven thema's uitgewerkt:

- Burger & Bestuur
- Omgeving
- Lokale Economie
- Sociaal Beleid
- Voorzieningen & Leefbaarheid
- Welzijn & Voorzieningen
- Financiën

Thema Burger & Bestuur

De inwoners van Westerveld zijn niet alleen 'klanten' die producten en diensten bij de gemeente afnemen. Inwoners zijn ook wezenlijk onderdeel van de Westerveldse samenleving. Wij willen de inwoners dan ook meer betrekken bij beleidsontwikkeling en – uitvoering. Inwoners hebben vaak goede ideeën, stimuleren dat bestuur en ambtenaren buiten de gebaande paden denken en kunnen vaak goed het beleid toetsen aan de dagelijkse praktijk.

Het betrekken van de inwoners bij beleidsontwikkeling en –uitvoering vraagt een open houding van het gemeentebestuur en de organisatie. Openheid over het doen en laten van bestuur is een voorwaarde om de relatie met de burger te versterken. Dat betekent dat de burger geïnformeerd en betrokken wordt als het gaat om beleid en plannen. Dit geldt overigens niet alleen richting inwoners in het algemeen, maar bijvoorbeeld ook richting ondernemers.

Voorzet:

- verdere uitvoering geven aan Communicatiebeleidsplan 2009 – 2014 met waar mogelijk versterking van de contacten met individuele burgers en doelgroepen (scholen, verenigingen, bedrijven, etc.)

Deregulering

Wetten en regels bieden houvast, een kader waarbinnen we met elkaar kunnen samenleven. Ze bieden ook bescherming en een basis voor handhaving. Handhaving is belangrijk, echter regels moeten wel ergens op gestoeld zijn. Onnodige regels kunnen leiden tot onnodige inzet van tijd en energie en tot ergernis en onbegrip. Waar regels niet kunnen worden gehandhaafd is het zaak te bezien of deze regels maar beter kunnen worden geschrapt.

Vanaf 2008 is in Westerveld een verbeterslag gemaakt met het terugdringen van onnodige regelgeving. Toch kunnen hier nog verdere stappen gezet worden.

Voorzet:

- Intensiveren van het project 'deregulering' in combinatie met Westerveld heeft Antwoord (2)

Thema Omgeving

Er is in Westerveld veel 'ruimte', waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan.

Wonen

Grote delen van Nederland, waaronder de plattelandsgemeente Westerveld, krijgt de komende jaren te maken met de zogeheten 'krimp'. Naast een terugname van het aantal inwoners (wel wegtrekken en sterfte maar weinig geboorte), wordt ook de hele bevolking gemiddeld ouder.

Een veranderende bevolking geeft onder meer een andere woningbehoefte. Daarnaast verandert de woningbehoefte door andere ontwikkelingen zoals de behoefte zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en het aantal eenoudergezinnen en eenpersoonshuishoudens.

Voorzet:

- De coalitiepartijen willen een actuele studie laten uitvoeren naar de huidige en toekomstige woningbehoefte, waarbij de regionale afspraken betrokken worden. Nader onderzoek naar 'de krimp' gaat hieraan vooraf. Dit om een adequate strategie te ontwikkelen voor krimpgebieden met aandacht voor wonen, leefbaarheid, bereikbaarheid en arbeid.
- Bezien zal worden, ook voor stimulering van de bouwnijverheid, of de uitgifte van vrije bouwkvavels kan worden uitgebreid (particulier opdrachtgeverschap)

Openbare ruimte

Spreeken we over het beheer van de openbare ruimte, dan hebben we het bijvoorbeeld over het onderhoud van wegen en paden (verhard, semi-verhard, onverhard), straatmeubilair, bebording, openbare verlichting, speelterreinen, begraafplaatsen en 'gemeentelijk groen'.

Een jaar geleden heeft de gemeenteraad het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (KOR) vastgesteld. Dit plan geeft duidelijk de verschillen aan tussen een laag, gemiddeld en hoog kwaliteitsniveau, en de (financiële) inspanningen die per te bereiken niveau geleverd moeten worden. Met de beschikbare financiële middelen kunnen de tot nu toe gekozen kwaliteitsniveaus echter niet gehaald worden.

De realiteit is dat ook bij de uitvoering van het KOR de gemeente andere keuzes moet maken. Soms zullen deze keuzes betekenen dat het niveau van het onderhoud omlaag zal gaan. Op alle terreinen van de openbare ruimte het kwaliteitsniveau 'hoog' behalen laat staan behouden is een illusie. Veiligheid en betaalbaarheid zijn de belangrijkste factoren bij het maken van de keuzes waar en op welke terreinen gekozen wordt voor 'hoog', 'gemiddeld' of een 'laag' kwaliteitsniveau.

Voorzet:

- het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte in zijn geheel tegen het licht houden en binnen de grenzen van betaalbaarheid en veiligheid nieuwe keuzes maken.

Voor het project 'Herinrichting openbare ruimte dorpskern Dwingeloo' is de keuze in een eerder stadium al gemaakt. De herinrichtingsplannen voor de Brink zijn ondertussen - in nauwe samenwerking met een klankbordgroep van inwoners - in een gevorderd stadium.

Milieu

Duurzaamheid, energiebesparing en reductie van CO₂-uitstoot zijn onderwerpen die veel belangstelling genieten; niet alleen bij de 'traditionele' natuur- en milieuorganisaties, maar

ook bij overheden, het bedrijfsleven en in de samenleving in het algemeen. De gemeente Westerveld kan een bijdrage leveren door duurzaamheid en energiebesparing op de agenda te zetten. In januari 2009 is hiermee een begin gemaakt met het opstellen van de startnotitie 'Duurzaamheid'. Deze startnotitie heeft nog geen vervolg gekregen.

Voorzet:

- verdere uitwerking van de startnotitie 'Duurzaamheid' in een energie-minder-plan Westerveld.

Wij denken hierbij onder andere aan een onderzoek naar de haalbaarheid van mobiele verwarmingsovens (biomassa) voor het verwarmen van gemeentelijke gebouwen (sporthal, zwembad). Ook het stimuleren van duurzaam bouwen is een streven van de coalitie.

Duisternisbeleid

Het Drents-Friese Wold in Westerveld is de donkerste plek in Drenthe en boven het grootste aaneengesloten natte heide gebied (Dwingelderveld) zijn 's nachts miljoenen sterren te zien. Diverse onderzoeken laten het belang zien van de afwisseling van lichte én echt donkere perioden voor mens, flora en fauna. In bepaalde gevallen is geen sprake meer van 'verlichting' maar van 'lichthinder'. Er zijn echter vele manieren om lichthinder terug te dringen, zonder dat de veiligheid in het geding komt.

Voorzet:

- het 'Openbaar verlichtingsplan' (OVL) waar nu de eerste hand aan wordt gelegd (fase startnotitie) uitbreiden tot een 'Licht- en duisternisplan'.

Afvalbrengrstation

In juni 2009 heeft de meerderheid van de gemeenteraad aangegeven een afvalbrengrstation in de gemeente te willen behouden. Dit besluit heeft nog geen vervolg gekregen. Wij zoeken naar mogelijkheden voor een afvalbrengrstation tegen de laagst mogelijke kosten voor gemeente en inwoners.

Voorzet:

- nader onderzoeken van de beste plaats en organisatie van een afvalbrengrstation in de gemeente

Ruimtelijke ordening

Na enige vertraging is het project 'Naar een nieuw Bestemmingsplan buitengebied' weer op stoom'. De raad heeft daarbij in 2008 duidelijke uitgangspunten vastgesteld. De coalitie wenst de koers en ook het tempo nu vast te houden en het bestemmingsplan Buitengebied zo spoedig mogelijk – uiteraard met inachtneming van wettelijke termijnen – vast te stellen. Het bestemmingsplan zal duidelijkheid en mogelijkheden bieden voor natuur, landbouw, recreatie en wonen en werken in voormalige boerderijen en zo een bijdrage leveren aan de vitaliteit van het buitengebied. Gezien de huidige maatschappelijke ontwikkelingen zal worden bezien of er mogelijkheden zijn om aanvullende beleidsregels op te stellen met betrekking tot het beteugelen van megastallen, zonder overigens dat deze regels andere agrarische bedrijven hinderen. Zeer recent provinciaal beleid heeft hier al een aanzet toe gegeven.

Natuur

De coalitie zet in op goede afspraken met overheden, terreineigenaren, natuurbeherende organisaties, waterschap etcetera in beheerplannen, waarbij de juiste balans wordt gevonden tussen natuurbescherming, natuurontwikkeling, economische ontwikkeling en evenementen. Beheerplannen waaraan in de bestuursperiode 2010 – 2014 volop aandacht besteed zullen worden zijn de plannen voor de natuurgebieden waaronder het Holtingerveld.

Thema Lokale Economie

De lokale economie van Westerveld kenmerkt zich – bondig weergegeven – als volgt:

- de landbouwsector en de recreatiesector zijn de grootste werkgevers;
- de landbouwsector bestaat voor het overgrote deel uit grondgebonden melkveehouderij;
- de detailhandel is relatief groot, met name door de vele toeristen die de boodschappen in de gemeente doen;
- de recreatiesector heeft als basis het genieten van en bewegen in de natuur;
- de zorgsector is relatief groot;
- ook het (overige) midden- en kleinbedrijf is vertegenwoordigd, zoals een uitgebreid aantal bouwnijverheidsbedrijven maar ook diverse *hightech* bedrijven;
- Westerveld blijkt algemeen een prima vestigingsplaats voor zelfstandigen – adviseurs die vanuit huis het gehele land kunnen bedienen.

In december 2009 heeft de gemeenteraad van Westerveld de beleidsnota 'Lokale economie' met bijbehorend uitvoeringsprogramma vastgesteld. Deze nota blijft leidend voor de coalitie.

Duurzaamheid is het motto dat deze coalitie verbindt met het thema lokale economie en werkgelegenheid. Dit vanuit het idee dat duurzame economische activiteiten borg staan voor werkgelegenheid, ook op de langere termijn. Dat houdt ook in dat daar waar mogelijk wordt ingezet op synergie tussen natuur en economie. In relatie tot toerisme betekent dit dat de gemeente vooral natuurgerichte en cultuurgerichte recreatie zal bevorderen. Westerveld beschikt over meerdere grote natuurgebieden en een prachtig cultuurlandschap. Dat economisch groene goud zal ingezet worden om natuur- en cultuurtoeristische activiteiten in hun samenhang te faciliteren en te bevorderen. Een andere vorm van toerisme die kansen biedt voor Westerveld is het astrotoerisme. Daar waar landschappelijk inpasbaar, zal de coalitie openstaan voor eventuele mogelijkheden voor grootschaliger recreatie. Doel is voor wat betreft het toerisme te groeien naar minimaal 1 miljoen overnachtingen per jaar. Duurzaamheid in relatie tot de landbouw betekent dat de coalitie vooral grondgebonden landbouw wil stimuleren.

Bedrijfsleven

Het midden- en kleinbedrijf voorziet vooral in lokale en dagelijkse behoeften van vele inwoners. Deze sector verdient steun. Hierin wordt het herbestemmen van voormalige agrarische panden betrokken. Lokale bedrijventerreinen zijn vooral bedoeld om overloop van bedrijven uit nabijgelegen kernen op te vangen en zo verdere ontwikkeling te waarborgen. Uiteraard denkt de gemeente ook graag mee wanneer bedrijven van elders het oog hebben laten vallen op Westerveld als nieuwe vestigingsplaats. Dat meedenken geldt eveneens voor het vinden van een nieuwe bestemming van leegstaande bedrijfsgebouwen.

Nieuwe bedrijvigheid wordt vooral gezocht in schone sectoren zoals verpleging, verzorging en andere dienstverlening. Ten aanzien van de zorg zet de gemeente zich in voor vestiging van kleine verzorgings- en verpleegunits.

Voorzet:

- uitvoering geven aan de beleidsnota 'Lokale economie';
- uitwerken beleid voor bedrijventerreinen;
- oprichting van een platform 'duurzame economie';
- onderzoek naar astrotoerisme.

Thema Sociaal Beleid

Het ideaalbeeld is dat iedere inwoner kan voorzien in een eigen inkomen. Ondanks het relatief lage aantal mensen in Westerveld dat gebruik moet maken van de financiële hulp van overheden en op geen enkele wijze zich actief kan inzetten in een (on)betaalde functie, is het streven dat dit aantal kleiner wordt. Daar waar inwoners zelf niet kunnen voorzien in een minimum inkomen biedt de gemeente een vangnet binnen de wettelijke mogelijkheden.

Sociale zekerheid

Het lokale sociale zekerheidsbeleid is gericht op duurzame maatschappelijke participatie van inwoners. Inwoners zijn hier in principe zelf verantwoordelijk voor. Kwetsbare burgers hebben echter vaak te maken met meervoudige problematiek: een slechte positie op de arbeidsmarkt, laag of geen recent opleidingsniveau, schulden en/of sociale- en gezondheidsproblemen die participatie in de weg staan. De inzet van onze lokale instrumenten is gericht op het oplossen en wegwerken van maatschappelijke achterstanden en het bevorderen van economische- en maatschappelijke zelfstandigheid. Dit vraagt een brede integrale aanpak. De aandachtspunten voor de komende jaren zijn:

- maximale ontschotting en flexibele inzet van beschikbare budgetten;
- inzet om mensen zoveel mogelijk te helpen om gebruik te maken van inkomensafhankelijke voorzieningen, o.a. door de inzet van een "WINST-medewerker".

Minimabeleid

Met het gemeentelijke minimabeleid moet voorkomen worden dat onze inwoners met onvoldoende inkomsten en medische of sociale problemen aan de kant komen te staan en in een sociaal isolement raken. De minimavoorzieningen mogen niet belemmerend werken voor duurzame maatschappelijke participatie. Daarnaast willen wij in ons minimabeleid prikkels inbouwen tot maatschappelijke participatie van onze inwoners. Een blijvende afhankelijkheid van de voorzieningen moet voorkomen worden. Financiële belemmeringen voor kinderen uit gezinnen met een laaginkomensniveau om deel te kunnen nemen aan onderwijs, sport-, maatschappelijke en/of culturele activiteiten moeten zo veel mogelijk weggenomen worden.

Schuldhelpverlening

Deze nieuwe wet bepaalt de zorgplicht van alle gemeenten in Nederland voor de schuldhelpverlening. Medio 2010 dient ook Westerveld, zowel in beleid als uitvoering, 'zorgplicht-proof' te zijn.

Thema Voorzieningen & Leefbaarheid

In Westerveld zijn gerelateerd aan het inwonersaantal veel voorzieningen, waaronder scholen, dorpshuizen, accommodaties voor binnen- en buitensport en openluchtzwembaden. De aanwezigheid van voorzieningen biedt kansen voor de leefbaarheid in de kernen maar zijn geen garantie voor leefbaarheid. Met andere woorden, de stenen van een dorpshuis zorgen er niet voor dat er activiteiten plaatsvinden waar inwoners aan deelnemen.

Dorpskracht

Leefbaarheid maken de inwoners zelf. Als coalitie geloven wij in de kracht, in het zelforganiserend vermogen en in de creativiteit van onze inwoners. Inwoners weten zelf het beste wat nodig is om hun dorp levend en vitaal te houden, hoe zij het naoberschap een impuls kunnen geven en hoe zij voorzieningen met elkaar in stand kunnen houden. De gemeente ondersteunt zelfwerkzaamheid en vooral 'samenwerkzaamheid'.

De basis voor het kunnen hebben en behouden van voorzieningen (per kern) wordt gevormd door:

- een structuurvisie voor de gemeente Westerveld;
- een sociale (dorps)visie per kern;
- financiële kaders vanuit het gemeentebestuur (betaalbaarheid); en vooral
- 'dorpskracht', de inzet van de inwoners.

Voorzet:

- een ronde langs alle kernen om met elkaar (het behoud van) het gewenste voorzieningenniveau te bespreken, analyseren en af te stemmen;
- het Vervolgtraject Dorpshuizen wordt gecontinueerd. De uitgangspunten van dit traject zoals maatwerk per kern, scheiding van activiteiten en eigendom van gebouwen blijven van kracht;
- het onderzoek naar het 'Multifunctioneel Centrum Diever' wordt voortgezet;
- gemeente stimuleert en ondersteunt dorpskracht in de vorm van deskundigheidsbevordering.

Naast de grotere rol voor dorpskracht en het daarmee samenhangende voorzieningenniveau, is het aan de gemeente om de samenhang tussen de kernen én de voorzieningen voor de hele gemeente goed in het oog te houden.

Sport en bewegen

Sport bindt mensen. Naast de sociale functie van sport is bewegen ook goed voor de gezondheid. De overheid is er op gericht om overgewicht tegen te gaan, o.a. door het bewegen te stimuleren. De coalitie onderschrijft daarom de 30 minuten norm voor beweging voor iedere inwoner. Deelnemen aan sport bevordert het aanleren van maatschappelijke normen en waarden. Winnen, incasseren van verliezen en samen prestaties leveren zijn belangrijk binnen onderwijs en opvoeding. Dat betekent dat sport laagdrempelig moet zijn en waar mogelijk binnen de kernen aangeboden moet worden.

Behoud van voorzieningen

De coalitie kiest, ondanks een financieel moeilijke uitgangspositie, zoveel mogelijk voor behoud van voorzieningen. Dat geldt ook voor behoud van de zwembaden. Voor de accommodaties is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dat betekent dat samen met de verenigingen en beheerders gezocht moet worden naar mogelijkheden om met minder middelen hetzelfde te blijven doen. Zelfredzaamheid en het inschakelen van leden en vrijwilligers bij het in stand houden van de voorziening zal daarbij noodzakelijk zijn.

Thema Welzijn en Onderwijs

Het brede begrip 'Welzijn' wordt enigszins concreet gemaakt door te focussen op de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wmo.

Maatschappelijke ondersteuning omvat activiteiten die het mensen mogelijk maken om mee te doen in de samenleving. Dat kan bijvoorbeeld met vrijwilligerswerk en mantelzorg, maar ook met goede informatie en advies, opvoedingsondersteuning en huishoudelijke hulp. Het begrip maatschappelijke ondersteuning is in de Wmo verwoord in negen prestatievelden.

Het doel van de Wmo is het vergroten van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van inwoners. De verantwoordelijkheid ten aanzien van de woon- en leefsituatie van de inwoners ligt in eerste instantie bij hen zelf. De gemeente stimuleert, ondersteunt en faciliteert vrijwilligerswerk en mantelzorg. Daar waar er belemmeringen zijn en/of de zorg onvoldoende is, is professionele zorg zonder overbodige bureaucratie bereikbaar. Los van het feit dat het een wet betreft, onderschrijft de coalitie deze visie op de (lokale) samenleving. Met betrekking tot de individuele verstrekking vindt een nader onderzoek plaats.

Maar welzijn is méér. Ook 'inwonervriendelijkheid' en 'kunst en cultuur' vallen in dit coalitieakkoord onder het thema Welzijn.

Inwonervriendelijkheid

Iedere inwoner, jong of oud, man of vrouw, moet Westerveld als een inwonersvriendelijke gemeente en prettige leefomgeving ervaren. Als gemeentebestuur is de invloed hierop weliswaar beperkt. Maar dat neemt niet weg dat het gemeentebestuur hieraan binnen haar mogelijkheden een bijdrage kan leveren.

Kindervriendelijkheid

Westerveld wil een kindvriendelijke gemeente zijn waar kinderen zich veilig en optimaal kunnen ontwikkelen en waar ouders mogelijkheden hebben om hun werk en zorgtaken te combineren. Wij willen Brede Scholen, in de ruimste zin, met zoveel mogelijk integrale kindvoorzieningen van een pedagogisch hoog niveau. We streven naar een naadloze samenwerking en samenhang tussen onderwijs, jeugd(gezondheids)zorg, jeugdhulpverlening, kinderopvang, peuterspeelzalen, naschoolse sport, kunst- en cultuureducatie waarbij het kind centraal staat .

Voorzet:

- Wij nemen de regie in een traject tot meer samenwerking en ontschotting tussen jeugdzorg, onderwijs, kinderopvang, en sport, welzijn en cultuureducatie.

Seniorvriendelijkheid

Ouderen moeten de mogelijkheid hebben om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen in eigen omgeving. Zelfredzaamheid wordt gestimuleerd, maar we vinden het belangrijk, wanneer dat niet meer gaat, ouderen te omringen met een samenhangend en goed samenwerkend netwerk van welzijn, zorg en andere voorzieningen. Zo'n netwerk kan geconcentreerd zijn in zogenaamde 'woon-zorgcombinaties', maar ook in een flexibel en ambulante samenwerkingsverband in de kleinere kernen en in het buitengebied.

Voorzet:

- de gemeente neemt regie in nauwe samenwerking en ontschotting tussen zorg, welzijn, Wmo-loket, wooncorporaties, etcetera;
- creatieve initiatieven zoals zorgcoöperaties, appartementen in zorgboerderijen, dorpshuisarrangementen worden door de gemeente gestimuleerd.

Kunst en Cultuur

Westerveld heeft een traditie als het gaat om kunst en culturele activiteiten. In de gemeente wonen en werken vele kunstenaars en muzikanten en zeker in het toeristenseizoen worden er diverse culturele activiteiten georganiseerd. Ook is er in Westerveld een aantal unieke musea gevestigd.

Het belang van kunst en cultuur voor de lokale samenleving en de toeristische aantrekkelijkheid van Westerveld wordt door de coalitie onderschreven. Er blijft een budget voor incidentele projecten en voor exposities in het gemeentehuis om zodoende de lokale kunstenaars te ondersteunen.

Voorzet:

- de startnotitie 'Kunst en cultuur' zal worden uitgewerkt.

Onderwijs

Het onderwijs draait om de leerling. Het openbaar onderwijs in de gemeente is ondergebracht in de stichting 'Talent Westerveld'. Hoewel de gemeente daarmee op afstand bestuurt blijft het belangrijk dat er kwalitatief goed onderwijs wordt aangeboden. De coalitie wil daarom actief meedenken met deze stichting over problemen die zich voordoen.

Binnen het onderwijs heeft ieder kind recht op gelijke kansen. Om passend onderwijs te kunnen bieden voor ieder kind moeten scholen samenwerken aan een gevarieerd en sterk onderwijsaanbod. Samenwerken in één gebouw is wellicht een ideale situatie. Toch kan samenwerken ook heel goed zonder het dak te delen. De coalitie is een voorstander van de Brede School-gedachte en stimuleert samenwerkingsvormen. De nadruk moet liggen op samenwerking en is dus niet afhankelijk van samenwonen. Daar waar nieuwbouw gepland is moet het concept van 'onder één dak' als een multifunctioneel centrum (MC) zoveel mogelijk worden nagestreefd. Daarbij streeft de coalitie naar behoud van het middelbaar onderwijs in Westerveld.

Verder willen wij een constructieve samenwerking bevorderen tussen partijen als scholen, kinderopvang, welzijnswerk, peuterspeelzaal, sport, cultuur, bibliotheek en mogelijk andere instellingen.

Voorzet:

- Het onderzoek naar de haalbaarheid van een 'Brede School' in Dwingeloo wordt voortvarend uitgevoerd.

Thema Financiën

De inkomsten

De begrotingen van de afgelopen jaren lieten een positief beeld zien met uitzondering van 2010. Het werkelijke resultaat was over het algemeen zelfs hoger dan begroot door een aantal incidentele meevallers en onderuitputting. De meevallers zijn onder andere ingezet voor de dekking van nieuw beleid en het sluitend houden van de begroting.

Deze situatie lijkt drastisch te veranderen. De bijdrage uit het Gemeentefonds is niet meer gekoppeld aan de stijgende rijksuitgaven en zal bovendien naar beneden worden bijgesteld als gevolg van crisismaatregelen. De huidige bijdrage uit het Gemeentefonds aan de gemeente Westerveld is ongeveer € 17.5 miljoen per jaar en vormt daarmee de meest substantiële bijdrage aan de begroting van ongeveer € 47 miljoen. Bovendien is het denkbaar dat op specifieke uitkeringen van het Rijk gekort gaat worden. Op dit moment is de omvang van de tegenvaller vanuit het Rijk vanaf het begrotingsjaar 2012 nog onbekend. Als gevolg van de val van het kabinet wordt nu wellicht pas in september duidelijk welk effect de crisismaatregelen zullen hebben op de rijksbijdragen.

De crisis heeft ook tot gevolg dat andere inkomsten voor de gemeente onder druk staan. Er wordt minder geïnvesteerd en daardoor worden er veel minder bouwvergunningen verleend en stagneert de uitgifte van gemeentelijke bouwgrond. Ook de opbrengsten vanuit de toeristenbelasting vertonen de laatste jaren een dalende tendens. Daarnaast komt de cofinanciering van projecten door andere overheden onder druk te staan.

De uitgaven

Naar verwachting zullen bepaalde uitgaven als gevolg van de crisis stijgen zoals het totaalbedrag aan sociale uitkeringen. Daarnaast wordt – als gevolg van de vergrijzing – een toename in de aanvragen verwacht voor verstrekkingen in het kader van de Wmo.

Financiële degelijkheid

De coalitie streeft naar een degelijk financieel beleid. Het is de bedoeling om geen begrotingstekorten te laten ontstaan in de periode 2011-2015. Kortom, de uitgaven en inkomsten zullen in evenwicht gebracht moeten worden, zonder de reserves aan te tasten. Het vorige college heeft daartoe al belangrijke stappen gezet. De ingezette ombuigingsoperatie heeft belangrijke informatie opgeleverd. Op 1 maart 2010 is door de vorige gemeenteraad al besloten tot een groot aantal technische- en uitvoeringsmaatregelen. Daarmee zijn echter de huidige ambities ten aanzien van nieuw beleid naar verwachting nog niet veiliggesteld. Ook voor aanvullend nieuw beleid zal nog ruimte gemaakt moeten worden. Gezien alle onzekerheden over de lagere bijdragen vanuit het Rijk en de stijgende kosten moet het bestuur de ambities prioriteren en kwantificeren op jaarlasten. Dit om slagvaardig te kunnen inspelen op wijzigende omstandigheden.

Lastendruk

Wij kiezen voor een beheerste verhoging van de onroerende zaak belasting (OZB). Tevens gaan we uit van kostendekkende (leges)tarieven. Voor verhoging van de toeristenbelasting ziet de coalitie geen ruimte. Dit zou de concurrentiepositie van Westerveld als recreatiegemeente teveel aantasten. Een verdere afname van het aantal toeristen heeft daarnaast ook gevolgen voor het voorzieningsniveau en de werkgelegenheid.

Verdere ombuigingen

Met het bovenstaande in gedachten zijn de ombuigingsvoorstellen uit het domein van de gemeenteraad onder de loep genomen. De coalitie wil hierover een open discussie in de gemeenteraad voeren, maar heeft in dit akkoord al wel haar verantwoordelijkheid genomen door een voorzet te geven voor deze discussie. Een uitwerking van deze voorzet treft u aan als bijlage bij dit akkoord. Nadat de gemeenteraad definitief de richting heeft bepaald voor de ombuigingen zal het college in gesprek gaan met maatschappelijke organisaties en instellingen. Bij het vaststellen van de begroting 2011 wordt het finale besluit genomen.

Tot slot

De financiële degelijkheid krijgt naast de ombuigingen vorm in de volgende basisafspraken (begrotingsnormen):

- de meerjarenbegroting is kostendekkend (zonder uitname uit reserves);
- de OZB zal jaarlijks trendmatig (met de inflatiecorrectie) worden verhoogd;
- nog lopende onderzoeken uit de ombuigingsvoorstellen worden verwerkt;
- gemeenschappelijke regelingen worden aangezet tot een bezuinigingstaakstelling;
- gestreefd wordt naar kostendekkende tarieven c.q. leges;
- incidentele meevallers uit exploitatie worden bij de vaststelling van de jaarrekening aan algemene reserve toegevoegd;
- in de bestuursperiode vindt geen verhoging van de toeristenbelasting plaats.

In onderstaande tabel staat de financiële vertaling

	2011	2012	2013	2014
saldi april 2010 (incl. ombuigingsvoorstellen categorie 1 en 2, raadsvoorstel 1 maart 2010)	421.472	241.202	291.800	122.823
opbrengsten uit trendmatige OZB-aanpassing (2%) meevallers uit lopende onderzoeken ombuigingen (raming)	48.110	49.070	50.050	51.050
100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
taakstelling gemeenschappelijke regelingen	55.000	55.000	55.000	55.000
verhoging dekking legestarieven	100.000	200.000	300.000	300.000
resultaat ombuigingsvoorstellen categorie 3 (domein raad)	1.250.473	1.670.823	1.488.858	1.508.950
saldi na correctie	1.975.055	2.316.095	2.285.708	2.137.823
vermoedelijke tegenvallers uit Burap / Perspectiefnota 2011 (juni 2010)	-650.000	-650.000	-650.000	-650.000
	1.325.055	1.666.095	1.635.708	1.487.823
tegenvaller Rijk	0	p.m.	p.m.	p.m.
ruimte voor nieuw beleid	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.